

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Sfințirea pietrei fundamentale a bisericii noastre din Aradul nou. Cuvântarea P. Sf. Episcop Grigorie

Iubiții mei fii sufletești,

Toată credința noastră creștinească se întemeiază pe adevărul, că noi oamenii suntem zidiți pentru a ne închina lui Dumnezeu a-l cinsti și a sluji Lui. Noi Românii ortodocși în cursul veacurilor totdeauna și înainte de toate ne-am închinat lui Dumnezeu și L-am cinstit după cuviință în zilele vieții noastre. Numai în chipul acesta am putut sluji lui Dumnezeu.

Astăzi o mare bucurie mă stăpânește că văd mica mea turmă de credincioși din Aradul-Nou cum se ostenește să slujească lui D-zeu. Voi știți iubiții mei, că pentru a sluji lui Dzeu, trebuie mai întâi să i-vă închinați și să-l cinstiți. Locul cel mai potrivit pentru aceasta este sfânta biserică. Astfel se face că ni-am adunat azi aici pentru a pune piatra fundamentală a celei dintâi biserici ortodoxe române în Aradul-Nou.

Mari sunt jertfele pe cari le reclamă expedițiile pentru a se găsi Arca Alianței. Se spune că o expediție a plecat către muntele Nebo pentru a o găsi. Mari sunt jertfele de vieți omenești și de bani pentru a cunoaște Polul Nord cu ajutorul avioanelor. Sunt mari și frumoase aceste jertfe, dar ele nu sunt atât de mari și de frumoase ca și jertfele ce le aducem pentru bisericile noastre.

Va putea cineva să cunoască tot colțișorul de loc din lumea aceasta, dar fără sfânta biserică nu va avea inima curată și duh drept înlăuntrul său. Nouă ne trebuie înnoirea sufletelor prin biserică așa precum se înouesc puterile muncitorului de pământ la umbra copacilor din apropiere. Noi avem nevoie de căutarea unui adăpost pe seama sufletului, pre-

cum corăbierul după furtună caută un liman, un loc de adăpost la țarm pentru a fi scutit de întâmplările rele, dregându-și corabia atinsă de furtună.

Conducătorii oștirilor, se îngrijesc să aibe locuri de adăpost după front pentru odihna soldaților oboșiți și vindecarea celor răniți. O asemenea vindecare găsește sufletul în biserică. Și este bine întocmit că Mântuitorul stă la temelia acestei biserici; „Piatra pe care nu o a băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut la capul unghiului” (Mat. 21 i. 42).

Noi Românii ni-am îndatinat a crede că stăm cu toții pe această temelie care este Hristos. Nici odată să nu ne încredem prea tare că ni-am făcut datoria. Mântuitorul spuse odinioară o parabolă despre omul care avea doi feciori. Cel dintâi la porunca tatălui său de a merge la lucru în voia sa a răspuns că nu se duce și totuși s'a dus părându-i rău de vorbele sale. Al doilea fiu a zis că merge și nu s'a dus. De aici învățăm să nu ne grăbim a ne lăuda că ni-am făcut datoria de creștini.

Iubiții mei fii duhovnicești! Voi ați dovedit prin începutul lucrului de azi că nu vă lăudați întru lucruri omenești, ci vă lăudați în Hristos. Lauda în Hristos este împreună cu stăruință, pre cum zice Sf. Apostol Pavel: „Dreptaceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclățiți, sporind întru lucrul Domnului știind că și osteneala voastră nu este zadarnică întru Domnul” (I Cor. 15 v. 58).

Stăruință și tărie la muncă trebuie creștinului adevărat spre a-și face datoria. Știți prea bine că sfârșitul încoronează o lucrare.

Călătorul ajunge la țintă, dacă nu se abate din drum; luptătorul biruiește numai atunci, dacă nu părăsește câmpul de bătălie. Ce folos are corăbierul dacă la început merge bine cu corabia, iar apoi suferă naufragiu? În viața creștină încă să nu ne întemeiem numai pe începutul făcut. Știm că Sf. Pavel a început rău, dar a terminat bine viața sa, putând zice: Luptă bună am luptat. În schimb Apostolul Iuda a început bine, dar la urmă a devenit vânzător.

Învățăm din toate acestea să fim stăruitori în toate lucrurile vieții cu adevărat creștine. Cunoașteți pilda spusă de Mântuitorul când a învățat despre stăruința în rugăciune. Un judecător amâna neîncetat să facă dreptate unei văduve care era pârâtă. La urmă acel judecător deși de D-zeu nu se temea, iar de oameni nu se rușina, totuși a făcut dreptate văduvei și astfel văduva a încetat a mai merge la judecător pentru a-și căuta dreptatea iar judecătorul a avut liniște.

Stăruința văduvei din Biblie se potrivește cu stăruința voastră. Voi, cari până azi n'ați avut locaș de închinare în această frunțășă comună, prin stăruințele voastre ați ajuns să vi se facă dreptate.

Dreptatea a biruit încă odată pe pământ, când ați ajuns să vă puteți bucura de serbarea de azi. Recunoștința este a prea bunului vostru preot Dr. Nicolae Popovici, a consiliului parohial, a frunțășilor intelectuali din parohie, precum și autorităților administrative cari prin osteneala și contribuția lor au dat prilej începutului de azi.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să ne ajute a termina cât mai curând această sfântă biserică spre mărire la Dumnezeu, spre binele nostru, spre înălțarea tronului și fericirea patriei române.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți

Amin.

Punerea pietrii fundamentale a Bisericii din Aradul nou-Murășel.

În ziua de Duminică, 17 Iunie a. e. s'a pus și sfințit piatra de temelie a sfintei noastre Biserici din tinera parohie Aradul nou—Murășel. Acest act solemn a decurs în cadrul unui fast deosebit, dar curat bisericesc. Prea Sf. Sa părintele Episcop, apreciind importanța mare a acestui eveniment pentru noua parohie, a ținut ca prin prezența sa să înalțe solemnitatea acestel zile.

Credincioșii din parohie s'au adunat în număr mare la sf. liturghie săvârșită de către profesorul dela Academia teologică, Dr. Nicolae Popovici, administratorul parohiei, în sala de învățământ a Școlii primare de Stat din Murășel, care servește în mod provizor de local pentru oficierea serviciilor divine. Aici se face și primirea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop la orele 10 1/2 a. m., iar la orele 11 pleacă procesiunea solemnă la locul de zidire. În frunte era un detașament de pompieri, urmau apoi elevii școlilor primare, corul țărănesc din Sân-Nicolaul mic sub conducerea dlui Nicolae Adam, cântărețul parohiei Aradul nou, corul studenților dela Academia teologică sub conducerea dlui profesor Atanasie Lipovan, clerul, fiind Prea Sf. Sa Păr. Episcop înconjurat de Părinții: Dr. Iustin Suciu protosinghel, Mihai Păcățianu consilier eparhial, Dr. Teodor Botiș rectorul Academiei teologice, Sava Tr. Seculin, protopopul tractual, Dr. Nicolae Popovici, Dr. Gheorghe Popovici și Dr. Simeon Șiclovan profesori la Academia teologică, Aurel Pârva referent eparhial, Teodor Draia contabil eparhial, profesorul Dr. Nicolae Iorgovan paroh în Sân-Nicolaul mic și Ignatie Raica diacon ceremonial. Urmează apoi reprezentanții autorităților locale în frunte cu dl. Andrei Putici primpretor, membrii consiliului parohial, între cari d-nii Dr. Aurel Crișan avocat al Statului, Dr. Victor Chirița notar public, Vichentie Ugrin directorul școlii medii de Stat, Aurel Stan notar comunal, Dimitrie Sărăndan directorul cărții fundare, Lazar Stoici directorul școlii primare, apoi un număr foarte mare de credincioși din loc și din Sân-Nicolaul mic, intelectuali, meseriași și țărani. Am remarcat și foarte mulți minoritari, mai ales germani, în frunte cu protopopul I. Mayer, căci comuna Aradul nou este un puternic centru al germanilor din Banat.

Dupăce procesiunea solemnă sosește la locul de zidire, se săvârșește ceremonialul impresionant al sfințirii și așezării pietrii de temelie. La sfârșitul slujbei Păr. Episcop într'o cuvântare de conținut profund religios pe care o publicăm în fruntea numărului de azi al ziarului nostru, a arătat importanța acestei zile pentru noua parohie. Asistența întreagă a rămas mișcată de îndemnurile arhieresti și mai ales credincioșii parohiei au simțit mare mângăere sufletească, văzând că iubitul lor păstor suprem bisericesc, chiar și pe vreme ploioasă, cum a fost această zi, nu întrelasă de a-i încuraja în strădania lor de a-și ridica lăcaș de închinare lui Dumnezeu. La sfârșitul cuvântării Prea Sf. Sa dorește parohiei nouă să-și vadă în timpul cel mai scurt realizată ținta, al cărei început s'a făcut în această zi.

Fiind astfel terminată festivitatea punerii pietrii de temelie, procesiunea solemnă se înapolază la școală. Aici Păr. Episcop se întretine câteva timp cu frunțășii parohiei și apoi, însoțit de clerul dela centrul eparhial, se înapolază la reședința episcopescă.

Pentru însemnătatea lui istorică, dăm aici și textul întreg al documentului așezat sub piatra de temelie a Bisericii:

„În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh astăzi s'a pus temelie Bisericii acestela din parohia Aradul nou-Murășel întru cinstea și pomenirea sfântului și marelui mucenic Gheorghe în anul al șaptemilpatrusutetrezecișisaselea dela zidirea lumii, iară dela Nașterea Mântuitorului Nostru Iisus Hristos al unamienouăsutedouăzecișioptălea, în ziua a șaptesprezecea a lunii Iunie, sub domnia binecredinciosului și de Hristos iubitorului Nostru Rege al României, Mihail întâiul, fiind Patriarh și Regent al României înalt Prea Sfințitul D. D. Dr. Miron E. Cristea și Mitropolit al Ardealului și Banatului înalt Prea Sfințitul D. D. Dr. Nicolae Bălan,

sub arhipăstoria Prea Sfințitului D. D. Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcopul Eparhiei ortodoxe române a Aradului, Ienopolei, Hălmașului și a părților anexate din Banatul Timișan, fiind prefect al județului Arad Ioan C. Georgescu, protopop al Vingăi Sava Tr. Secullu, primpretor al plasei Aradului Andrei Putici, preot slujitor la această sfântă Biserică protopopul Dr. Nicolae Popovici, profesor la Academia teologică din Arad, membrii ai Consiliului parohial din această parohie fiind Dr. Aurel Crișan, fost prefect județean și avocat al Statului în Aradul nou, Dr. Victor Chirița notar public în Aradul nou, susnumitul primpretor Andrei Putici, Ioan Neamțu secretarul preturei Aradului, Aurel Stan notarul comunei Aradul nou, Vichentie Ugrin profesor și director al școlii medii de Stat din Aradul nou, Lazar Stoici învățător și director al școlii primare din Mureșel, Mihai Dan agricultor din Mureșel, Francisc Suciu agricultor din Mureșel, Petru V. Boșniac compactor din Mureșel, Ioan Vasili agricultor din Aradul nou, Nicolae Adam din Sân Nicolaul mic, cântăreț al acestei parohii, Petru Milencovici șeful poștei din Aradul nou, Ștefan Novac proprietar din Aradul nou, Nicolae Moldovan funcționar de poștă din Mureșel și Nicolae Socianu agricultor din Aradul nou, eplitropi ai acestei parohii fiind: Dimitrie Sărăndan directorul cărții funduare din Aradul nou, Pavel Munteanu agricultor din Mureșel și Alexandru Sari agricultor din Mureșel.

Clădirea acestei sfinte Biserici s'a început după planurile întocmite de profesorul arhitect Victor Vlad din Timișoara, cari planuri s'au așezat în temelie împreună cu acest document, iară lucrările de zidire a început a le executa măestrul Francisc Morshl din Aradul nou.

Pentru pomenirea zilei de astăzi, în care s'a pus piatra de temelie a acestei, celei dintâi sfinte Biserici ortodoxe române din parohia Aradul nou-Mureșel, iscălim această scrisoare, care să rămână ca dovadă urmașilor de mai târziu, când vremurile vor scoate din întâmplare iarăși la lumina zilei această scrisoare spre a fi văzută de oameni.

Doamne Dumnezeu nostru, carele ai voit ca în locul acesta să se zidească Ție Biserica, caută spre robii Tăi, cari îți aduc Ție ale Tale dintru ale Tale, și miluește cu puterea Ta cea mare, dă-le mulțimea bunătăților Tale cerești și pământești și Biserica aceasta adu-o curând la săvârșire ca în ea totdeauna să se mărească Numele Tău cel preasfânt, Amin“.

Urmează semnăturile.

Raportor.

Adunarea Eparhială.

Ședința V

ținută la 15 Maiu 1928.

Președinte: P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa. *Secretar:* Dr. Vasile Mircu.

Prea Sf. Sa Păr. Episcop Grigorie deschide ședința la orele 3^{3/4} p. m.

52. Deputatul M. Lucuța face următoarea propunere: Persoanele clericale din serviciul centrului Eparhiei sau din parohii, în cazul că vor fi alese în corpurile legiuitoare, să fie obligați ca pe întreaga durată a funcționării lor ca deputați sau senatori să se îngrijească de suplinitori potriviți pe propria lor socoteală, iar concediile nelimitate să nu se mai admită.

Propunerea să transpune Consiliului eparhial.

53. Deputatul M. Lucuța interpelează dacă s'au luat ori nu măsuri și cu ce fel de rezultat în privința diurnelor protopopilor pentru controlul învățământului religios în conformitate cu hotărârea de sub Ne. 86 a Adunării eparhiale din anul trecut.

Se vor da lămuririle cuvenite.

54. Intrându-se în desbaterea specială a raportului Consiliului eparhial — secția culturală — No. 2843—1928 despre propaganda misionară din Eparhie, raportorul comisunii culturale propune,

iar Adunarea eparhială exprimă mulțumiri P. Sf. Sale Părintelui Episcop și I. P. C. Părintelui Arhimandrit P. Morușca pentru activitatea misionară și invită Onoratul Consiliu eparhial să intensifice propaganda religioasă cu mijloace morale-spirituale.

55. În legătură cu acelaș raport al Consiliului eparhial — secția culturală — de sub No. 2843—1928 privitor la activitatea misionară din Eparhie mai iau cuvântul deputații M. Lucuța și I. P. C. Sa. Păr. P. Morușca, iar P. Sf. Sa Păr. Episcop de încheierea debaterii citește o scrisoare emoționantă a cetățeanului St. Blandé, carele plecând din Transilvania înainte de 40 de ani, a trecut la catolicism,

iar azi dorește să revină la sânul Bisericii noastre străbune.

Adunarea eparhială la act cu plăcere de comunicarea Prea Sf. Sale Păr. Episcop.

56. Raportul comisiei bugetare, Florian Roxin propune

iar Adunarea eparhială fixează pentru sesiunea prezentă diurna deputaților în câte 200 Lei plus cheltuielile de deplasare.

57. Privitor la raportul d-lui Victor Hotăran, delegat de Adunarea eparhială prin hotărârea sa No. 64—1927 ca comisar de investigație a afirmativelor abuzuri săvârșite la alegerile deputaților mireni din circumscripția Chișineu, raportorul comisiei de validare, Dr. Ioan Doboșan, având în vedere că dintre martorii indicați în contestație numai unul s'a prezentat și a fost ascultat de cătră delegatul Adunării eparhiale, propune continuarea anchetei, ascultându-se toți martorii.

După discuția, la care au participat deputații V. Goldiș, Dr. I. Robu, Dr. G. Ciuhandu, Dr. P. Cioban și Dr. T. Botiș.

Adunarea eparhială, desărcinând pe fostul mandatar V. Hotăran, hotărăște ca ancheta să fie completată prin Consiliul eparhial.

58. Acelas raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial Nr. 2807—1928 prin care, în conformitate cu hotărârea Adunării eparhiale No. 67—1927, se înaintează rezultatul anchetei făcute asupra proceselor verbale electorale din parohiile B. Comloș și Beba veche dela alegerile din anul trecut, din care raport, constatându-se că la alegerile din parohiile menționate nu s'au dovedit iregularități sau abuzuri în sarcina organelor bisericesti, propune sistarea procedurii ulterioare.

Se primește.

59. Acelas raportor referă asupra rapoartelor No. 2768—1928 și 2886—1928 ale Consiliului eparhial, prin cari în conformitate cu hotărârile Adunării eparhiale No. 78 și 79—1927 se înaintează rezultatul anchetelor făcute privitoare la afirmativele abuzuri ale organelor parohiale și ale organelor administrației politice săvârșite la alegerile deputaților mireni din circumscripția Radna și prezintă următoarele concluzii ale comisiei de validare: Comisia constată că delegatul Adunării eparhiale dl Dr. Emil Monția, însărcinat cu anchetarea de caracter informativ a afirmativelor abuzuri ale organelor administrației politice cu ocaziunea alegerilor deputaților mireni din circumscripția Radna, a prezentat un raport cu material informativ amănunțit, tot astfel și delegatul Consiliului eparhial Părintele Procopiu

Givulescu încredințat cu achetarea afirmativelor abuzuri și ilegalități ale persoanelor bisericesti la alegerile din chestiune.

Din bogatul material informativ prezentat Comisiunea nu este în situația de a constata vre-un abuz sau ilegalitate în sarcina organelor bisericesti încredințate cu conducerea adunărilor parohiale electorale, decât un singur caz în comuna Odvoș, care s'ar putea califica de o neglijență a preotului Ioan Evuțian, care la constituirea adunării parohiale electorale n'a constata că parohianul Meletie Dubestianu, nefiind trecut în lista alegătorilor, nu poate funcționa în calitate de bărbat de încredere, caz, despre care comisarul de scrutinii al Consiliului eparhial n'a putut avea cunoștință la scrutinii și astfel a procedat legal. Anulând chiar, în caz de contestație, procesul verbal din chestiune, rezultatul final al scrutiniiului nu s'ar fi alterat. ✓

Asemenea nu poate constata din materialul anchetei nici un abuz ori ingerință culpabilă a organelor administrației politice, cari ingerințe ori abuzuri ar fi putut altera și influența manifestarea liberă a voinței alegătorilor ori ar fi de natură de a jigni libertatea religioasă și drepturile bisericii asigurate prin legile țării.

În consecință comisiunea propune sistarea producerii ulterioare.

Deputatul Dr. I. Robu face contrapropunerea ca să se ordone o nouă cercetare, citându-se la anchetă și cei opt membrii ai Adunării eparhiale, cari au semnat memoriul din chestiune, iar până atunci deputații mireni validați ai acestei circumscripții să renunțe la mandatele lor.

După o discuție, la care au participat deputații Dr. G. Ciuhandu, Dr. A. Iancu, V. Goldiș, Dr. C. Iancu, și Dr. E. Monția se pune la vot contrapropunerea deputatului Dr. I. Robu care întrunind minoritatea voturilor,

se declară primită propunerea comisiei de a se sista procedura ulterioară.

60. Deputatul Dr. Gh. Ciuhandu face următoarea propunere:

Având în vedere că la Adunarea eparhială din 1927 nu s'a făcut anchetă prealabilă din partea Consiliului eparhial, ca din prilejul alegerilor din 1924,

că la ancheta făcută la Chișineu și Radna nu au fost invitați și reclamantii și martorii lor, că validările dela 1927 au precedat anchetelor, de unde a rezultat și faptul că de ex. la Radna s'au ales doi deputați cari n'au întrunit majoritatea voturilor, dupăcum se evi-

dențiază din raportul comisarului Adunării eparhiale delegat la Radna,

a) pentru viitor să nu se mai valideze nici un mandat atacat, ci în asemenea cazuri să se ordone anchete din partea Consiliului eparhial în mod reglementar cu ascultarea părților interesate, iar actele să se transpună Adunării eparhiale,

b) Adunarea eparhială apelează la deputații mireni aleși în cercul electoral Radna să și depună mandatele.

Propunerea se transpune Consiliului Eparhial.

61. Prea Sf. Sa Părintele Episcop face următoarea declarație:

Cazul alegerii dela Radna atât în anul trecut cât și în anul acesta a dat naștere al animozității, cari se repercutează asupra Bisericii Pentru a nu se creia pentru viitor caz de precedentă subsemnatul mă voi adresa Măritului Congres Național Bisericesc din București spre a-și spune cuvântul asupra nedumeririlor, pe cari le am personal în legătură cu alegerea dela Radna. Art. 135 din Statutul pentru organizarea Bisericii ort. rom. mă îndreptățește să fac acest lucru fără obligația de a-l comunica Onoratei Adunări Eparhiale. Dacă totuși am comunicat această intenție a mea Onoratei Adunări Eparhiale, am făcut-o pentru a da asigurarea că orice acțiune a subsemnatului are în vedere exclusiv binele Bisericii ortodoxe. pe care trebuie să o iubim cu tot focul inimii noastre.

62. Fiind ordinea de zi exhaustivă, pentru verificarea proceselor verbale ale ședințelor, prezente și premergătoare,

Adunarea eparhială delegă o comisiune compusă din birou și din deputații cu domiciliul în Arad.

63. Terminate fiind agendele sesiunii prezente a Adunării eparhiale, P. S. Sa Părintele Episcop, președintele Adunării, implorând harul lui Dumnezeu asupra lucrărilor Adunării și cerând sprijinul lipsit de patimi al membrilor Adunării pentru realizarea operei celei mai sublime, înălțarea sufletească creștină a tuturor credincioșilor Bisericii, ridică ședința la orele 8 seara.

64. Deputatul V. Goldiș mulțumește, în numele Adunării eparhiale, P. S. Sale Părintele Episcop, pentru conducerea înțeleaptă și dreaptă, asigurându-l și pentru viitor de întreg

devotamentul membrilor Adunării în misiunea Sa înaltă de Arhipăstor.

Președinte:

(ss) **Dr. Grigorie Gh. Comșa.**
Episcop.

Secretar:

(ss) **Dr. Vasile Mircu.**

Acest proces verbal s'a citit și verificat în ședința comisiunii de verificare a Adunării eparhiale ținută la 5 Iunie 1928.

(ss) **Dr. Grigorie Gh. Comșa.**
Episcop.

(ss) **Mihailu Păcățianu**

(ss) **Dr. Gheorghe Ciuhandu.**

(ss) **Dr. Teodor Botiș.**

(ss) **Ioan Georgea**

(ss) **Dr. Nicolae Popovici**

Discurs.

rostit de preotul Ioan Călnicean din Belinț la deschiderea adunării de primăvară a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” despărțământul Belinț ținută la 6 Aprilie a. c. în Topolovățul Mare.

„Inbiți frați în Christos!”

În urma tristului eveniment a trecerii la cele eterne, a mult prețuitului și iubitului președinte și frate în Christos Iosif Curuț fost preot în Jabăr mi-a revenit mie ca vice președinte sarcina de a convoca și conduce adunarea de primăvară a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” despărțământul Belinț.

În legătură cu aceasta însărcinare, țin să amintesc unele schimbări importante pentru noi cari au avut loc în anul expirat în viața noastră bisericească din tractul Belințului. Astfel trebuie să amintesc trecerea la cele eterne a fostului președinte al acestui despărțământ, a părintelui Iosif Curuț din Jabăr, un om harnic și reprezentativ, un preot devotat chemării sale și un coleg de mare preț, care a fost o podoabă a tractului Belinț și care a lăsat urme neșterse în inimile noastre. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească cu dreptii.

Al doilea eveniment este, trecerea la statul de pensiuie a valorosului nostru protopop Gherasim Sârbu. Prea Cucer-niția Sa a muncit în ogorul D-lui. peste 40 ani, mai întâi ca profesor de teologie în Caransebeș, mai apoi ca protopop al tractului Belinț și în toată activitatea Sa a fost nu numai un îndrumător al preoției, dar și un muncitor care a tras braze marcante în activitatea Sa de protopop deschizând drumuri și concepții noi în viața pastorală a preoției, a căror roade să văd pe toată linia în tractul Belințului, obligându-ne involuntar să-i espirăm dragostea, recunoștința și respectul ce l-am păstrăm și cred că am consimțământul tuturor când îi urez din acest loc, sănătate, fericire și viață lungă ca să se poată bucura încă mulți ani de rodul ostenețiilor sale în odihna bine meritată.

Un alt eveniment este trecerea la pensiuie a preotului Adam Groza din Costeiu mare. Cu toții l-am cunoscut, cu toții l-am iubit, cu toții l-am respectat așa după cum a meritat. Dacă ne aducem aminte de figura lui senină, de inteligența sa scripitoare, de vastele lui cunoștințe de espăriența

lui bogată, de verva-i tinerească, de darul său oratoric, de caracterul lui ferm și constant, suntem siliți să constatăm, ca despărțirea dânsului de noi, lasă un gol adânc în urmă, care cu greu va putea fi îndeplinit. Suntem datori ca pe lângă asigurarea stimei, respectului și iubirii ce-i păstrăm, să-l rugăm să mai vină din când în când între noi să ne învieze cu spiritul său cu cunoștințele sale întâlnirile noastre destul de rare.

Un eveniment îndeobște cunoscut este, că protopopiatul Belințului s-a despărțit cu 1 Ianuarie 1928 în două, formându-se două tracte, unul al Belințului cu sediul în Belinț și altul al Balințului cu sediul în Balinț. În fruntea tractului Belinț a fost instituit de Autoritățile bisericești, ca administrator protopopesc părintele Iosif Goanță din Topolovățul Mare, iar în tractul Balințului părintele Ioan Trifu din Lecusești. Le dorim ambilor succes și spor la muncă, în frumoasa, dar greaua sarcină ce li-s-a impus.

Iubiți frați în Christos.

Războiul mondial a deschis o nouă epocă în viața noastră bisericească și națională. Unirea cu țara mamă ne-a descătușat de lanțurile grele ale robiei milenare, impunându-ne alte îndatoriri și alte sarcini. În trecut toată activitatea noastră era absorbită de grelele lupte politice purtate cu un popor agresiv, ambițios și îngâmfat care tindea să ne despoieze de cele mai seumpe patrimonii cari erau legea, limba și naționalitatea noastră. Că am dus aceste lupte cu succes și ne-am făcut datoria cu vârf și îndesat, dovedește faptul, că atunci când a sunat ceusul sfânt al unirii cu țara mamă, a izbucnit cu putere elementară din piepturile milioanei de Români de dincoace de Carpați, strigătul viforos și însuflețit al unirii cu frații fără condiții.

Sunt silit să pun la punct un fapt foarte important în legătură cu aceste evenimente mărețe și anume „că unirea cu țara mamă nu s-a făcut la Alba-Iulia ci s-a făcut în revoluția din Octomvrie în fiecare sat, când comuna de comună poporul a jurat credință marelui Sfat Național decretând în tot cuprinsul Ardealului, Bănatului, Crișanei și Mara-murășului desfacerea de Ungaria și unirea cu țara mamă, ear preoțimea fără nici un ordin mai înalt a luat în pomelnicul viilor pe în veci neuitatul Rege al României Mari, Majestatea Sa Ferdinand I, făuritorul acestui măreț Regat”.

Adunarea dela Alba Iulia a fost sancționarea acestor hotărâri spontane în una singură, care hotărâre a fost dusă apoi la București tot prin Episcopii noștri. ducând cu ei cele 4 ținuturi, cea mai frumoasă zestre ce a împodobit vreodată coroana unui Regat.

Să mulțumim lui Dumnezeu și tuturor acelor, ce sau ostănit și s-au jertfit pentru îndeplinirea idealului visat de moși-strămoșii noștri.

Astăzi trăind liberi în țară liberă numai avem de purtat luptele din trecut, situația s'a schimbat și problemele aruncate la suprafața de evoluția socială difer de problemele din trecut. Dușmanii cari ne atacă din toate părțile nu mai luptă pe față ci luptă cu arme tainuite, ascunse și josnice și astfel suntem siliți a duce lupta cu armele științei și ale evangheliei în contra sectarismului și comunismului cei mai înverșunați dușmani ai noștri de astăzi. Aceste flagele sociale au pornit o ofensivă îndârjită în contra existenței țării și bisericii noastre și cu cât această ofensivă este mai ascunsă cu atât este mai primejdioasă. Ținta noastră de luptă în viitor va fi deci nu numai apărarea țării și a credinței noastre strămoșești, dar va trebui să fie atacul fățiș al acestor tendințe distrugătoare, cari trebuiesc — acolo unde se ivesc — nimicite din rădăcină, ear unde s-au încuibat deja în trecut, acolo să dăm atacul cu curaj și însuflețire, curățind sufletul poporului nostru de bălărilor otrăvite, cari cu gânduri haine și ascunse a

fost sămănate de dușmanii existenței noastre spre a putea desface poporul nostru de conducătorii săi firești și al străina de așezămintele sale strămoșești. Când privim acest obiectiv din depărtare ni se pare foarte greu și complicat, examinându-l însă mai de aproape și cu luare aminte, ne vom convinge, că nu stăm în fața unor obstacole a căror învingere trece peste puterile noastre Pilda cea mai frumoasă o avem în persoana actualului nostru Arhiereu a P. S. Episcop Grigorie. Cine a urmărit literatura noastră teologică — destul de restrânsă — din trecut, se va convinge că P. S. Sa deja din tinerețe și-a fixat ca țintă lupta contra sectelor cum dovedește Revista Teologică din Sibiu în care în anii 1911 sau 1912 P. S. Sa ca tinăr diacon face o dare de samă asupra unei cărți scrise despre baptism de un Arhimandrit din vechiul Regat a cărui nume însă nu mi-l mai amintesc. Putem însă constata, că P. S. Sa a fost primul la noi, care a devenit atent asupra acestui pericol și s-a pregătit pentru combaterea lui; și da și P. S. Sa a fost ales Episcop la noi, e a se mulțumi întâmplării fericite, că a impus tuturor cu personalitatea și cultura Sa, dar nu cred că se va fi cugetat cineva la faptul ca să aleagă de Episcop al Aradului pe cel mai erudit și mai harnic teolog sectarist care-l avem. Faptul și activitatea Episcopului nostru ne servească ca imbold și îmbărbătare la muncă, ear scrierile P. S. Sale să ne fie un izvor de îmbogățire a cunoștințelor noastre ca din ele să făurim armele cu ajutorul cărora să putem combate relele sociale învite în viața poporului nostru. Activitatea noastră pastorală va fi călăuzită de cuvintele înțeleptului Sirah „În mâna meșterului să va lauda lucrul și povățuitorul poporului înțelept întru cuvântul său”

Întâlnirile noastre în aceste adunări să ne fie un prilej de întărire sufletească și solidaritate frățească, ca muncind umăr la umăr să devenim ceea ce zice Mântuitorul „Voi sunteți lumina lumii și sarea pământului”. Datorința noastră de căpetenie va fi să ne infiltrăm în suflet răbdarea și perseveranța și din cărțile evangheliei să ne inspirăm de însuflețire să nu desnădăduim nici când și dacă vom perde odată curajul să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului rostite la marea Tiberiadei învățăceilor Săi „aruncați mreaja de-a dreapta corăbiei și veți afla” și ei urmând învățăturii Mântuitorului au făcut cel mai bogat pescuit din viața lor de până atunci; astfel și noi iubitorilor frați, fără preget să aruncăm mrejele noastre și plini de credință în acela care a zis „Iată eu cu voi sunt în toate zilele până în sfârșitul veacului, să nu stăm zgriburind de frig și goi la mal ci să ne îmbrăcăm cu haina credinței, aruncându-ne în marea sufletească a credincioșilor noștri, pescuind din mocila necredinței, a sectarismului și comunismului sufletele rălăcite ale credincioșilor porniți pe calea perzării.

Dacă nu vom purcede astfel, cum ne vom putea justifica în fața Judecătorului suprem nepăsarea noastră?

Cum ne vom justifica, când aflând în drum pe omul căzut între tâlhari plin de răni sufletești și aproape pierdut pentru sf. noastră biserică îl vom lăsa fără ajutor?

Oare putea-vom trece nepăsători pe lângă el?

Oare putea-vom lăsa un suflet de păcate pe drumul perzării? Nu, și eară nu! Dacă ne punem întrebarea că ce răspuns vom avea pentru aceasta ținută, ne răspunde însuși Mântuitorul prin ev. Matei care ne zice „pe sluga cea netrebnică aruncați-o întru întunerecul cel mai din afară, acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților”. Îngrozitor sună aceasta sentință fraților! Când însă ne vom face datoria, jugul și sarcina impusă de Mântuitorul ne va fi ușoară, când pe cel sângerând din ranele sufletești îl vom ridica, îl vom duce la casa de oaspeți a Mântuitorului și dacă-l vom deschide ușa mântuirii ca să între prin ea și cadă în brațele celui ce zice „Eu

sunt ușa prin mine de va intra cineva să va mântui atunci și noi iubiiților frați vom avea parte de frumoasa judecată „Intră întru bucuria Domnului tău.”

Cu acestea declar adunarea de primăvară a Asociației Clerului „Andrei Șaguna” despărțământul Belinț de deschisă.

INFORMAȚIUNI.

Exemplu de datorie. O copilă de 14 ani, fca unui paznic a veghlat singură trei zile și trei nopți, ținând farul aprins. În lipsa părinților duși după hrană. dar prinși de furtună pe mare. N'a avut de mâncare nimic, dar a învins toate greutățile gândindu-se la îndeplinirea datoriei.

Milionar și cerșitori. În Anglia sunt 562 milionari, din cari 138 au un venit anual de 100.000 livre adică aproape 12.500.000 fr. Dar 1.584.911, din concetățenii lor sunt lipsiți de lucru cerșitor și sunt susținuți de stat.

Cinstea în alte țări. — În scandinavia lumea e așa de cinstită, în cât nimeni nu se atinge de lucrul altuia. Așa, se povestește că într-o zi, un băiețuș care vindea bomboane lângă o biserică, și-a lăsat coșul în stradă și s'a dus în biserică să se închine. Când s'a întors a găsit și gologanii lăsați de cei care f-i cumpăraseră marfa în lipsa lui.

Bogăție. În Japonia soția unui băcan a dăruit bărbatului ei de anul nou un dar, cum nu poate dăruia oricine. Și anume: cinci fetițe și un băet. Toți copiii trăesc și sunt volnici. Statul a trimis o decorație vrednicel mame. În Japonia de altcum s'au cam obișnuit femelle să nască deodată câte 2—4 copii.

Răsplata. — Din Moscova se anunță că au fost condamnați la moarte și executați fostul președinte al Comitetului central din Crimeea, Ibrakimow și locuitorii său Mastafc.

Aceștia, folosindu-e de bani furați din tezarus public, bande de tâlhari, cari au jefuit Crimeea timp de câteva luni.

Tot beutura. Un om, Petre Stanciu din com. Bordeul verde, jud. Brăila, după ce s'a încazit la cărciumă cu duhul diavolului, a pus rămășag că bea pe nerăsuflata 3 litri de vin. Le-a băut, dar pe urmă a căzut jos ca trăznit și a murit ca un mucenic al diavolului. Feriți vă de duhul diavolului!

Levento. În Ungaria s'a înființa o societate sub numele „Levente”. Toți copiii, începând dela 7 ani, sunt obligați a se prezenta, în lagărilile de exerciții militare. Cei ce se înpotrivesc capătă pedepse grele pentru nesupunere, pedepse cari ating atât pe copil cât și pe părinții lor. Astfel s'a întâmpiat că locuitorii din comuna Albertina s'au împotrivit. Atunci stăpânirea i-a pedepsit. Și oamenii nevoind să plătească pedepșile, a fost scoasă la licitație tot a patra casă din sat. Poporul este foarte înverșunat.

Un omor feros. Lângă Târgu-Mureș au fost uciși cu lovituri de secure în săptămâna trecută perceptorul George Voda din Bandul de câmpie și socrul său Alexandru Nagy Slujbașul Dimitru Dumbean care era deasemenea cu el, a scăpat cu o rană mai ușoară și s'a dus în oraș la poliție, unde a povestit cele petrecute. Poliția și parchetul crezându-l vinovat și pe Dimitru Dumbean de moartea celor doi, l'a arestat împreună cu câțiva feciori din satul vecin, unde noaptea petrecuseră cu toții, îmbătându-se. La perceptor au fost vreo 30 de mil de lei bani gata și omorul se crede, ce ar fi fost săvârșit, ca să i se fure banii.

Ticăloșii. De o vreme încoaci, o seamă de studenți din străinătate, cari se dau drept români, au început să facă demonstrații contra României. După ticăloșii studenților jidani din Paris, acum în urmă s'a întâmpiat o tulburare studențească în Praga cu ascuțit împotriva României. Acești studenți încă s'au dat de Români. Căutând să vedem cine sunt aceștia, s'a aflat că în Praga sunt din România 200 studenți ovrei basarabeni, 80 germani și ruteni din Bucovina și numai 20 de Români. Acum înțelegem cari sunt studenții „români” dușmani ai României. Universitatea din Praga a luat măsuri ca să i pună pe labe pe acești gălăgioși.

Publicație de licitație.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de restaurarea a sft. bisericii gr. or. din Bara, protopopiatul Balinț, se publică licitație minuendă și cu oferte închise și sigilate pe ziua de 29 Iunie 1928 a. c. ora 2 p. m. în localul oficiului parohial din Bara.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și v. diul de 10% din prețul oferit.

3. Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori cu cvalificația recerută.

4. Antreprenorul pe care va rămânea lucrarea va solvi proiectantului suma provăzută în deviz pentru plan și elaborate tehnice.

5. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și preda lucrurile acelu antreprenor în care va avea mai mare încredere.

Din ședința cosiliului com. ținut la 26 Maiu 1928.

Traian Sebea, președinte.

Publicație de licitație.

Se publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidărie pentru repararea externă a bisericei ort. rom. din Belinț, care se va ținea la școala primară din Belinț la 29 Iunie 1928 la 2 oare p. m.

Prețul de strigare este 43.374 Lei.

Devizul se poate vedea zilnic la oficiul parohial.

Garanta 10% din suma preliminară în deviz. Comuna bisericăască nu restituie spesele de drum licitanților.

Belinț la 14 Iunie 1928.

Consiliul parohial.

CONCURSE

În temeiul ord. Consiliu eparhial No. 5069 | 926 și ad 6717 | 1927 prin aceasta se scrie concurs repetiț cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. of. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Nadăș. Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi parte la șes parte la deal. 2. Casă parohială în natură. 3. Birul preoțesc, dela fiecare casă câte 15 litre grâu ori cucuruz sfârmat. 4. Stolele legale. 5. Intregirea dotației dela Stat.

Parohia este clasa I-a dar se admit și reflectanți cu calificarea de clasa a doua.

Alesul va avea să predice la rândul său de serviciu, să catichizeze elevii ort. rom. dela școlile primare și să supoarte toate impozitele după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise la cei din alta dieceză și cu act despre consenzul Prea Sfinției Sale Domnului Episcop diecezan, sunt a se adresa conziliului paroh. din Nadăș și a-se trimite în termenul concursual oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria (jud. Arad)

Reflectanții cu observarea dispoziției din § 33 a Reg. pentru parohii vor avea a se prezenta în Sfta Biserică din Nadăș spre a-și arăta destoinicia în oratorie și cele rituale.

Dat în Nadăș din ședința extraordinară a Consiliului paroh. ort. rom. ținută la 19 Noembrie 1926.

Romul Rațiu.

preș. cons. par.

Carol Bacoș

notar adhoc

În înțelegere cu: Mihail Lucața presbiter ort. rom.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de nou înființată din comuna Lovrin, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima apariție în organul eparhial: „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post, sunt:

1. Una sesiune parohială în estinderea ei de astăzi, situată în hotarul comunei Pesac. 32 jughere. 2. Stolele legale și birul legal. 3. Intregirea dotației preoțești dela stat, — pe care alesul preot o va primi eventual după recunoașterea parohiei din partea Ministerului Cultelor și Artelor, — pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Nefiind casă parohială, alesul preot se va îngriji singur de locuință.

Impozitul după întreg beneficiul din parohie cade în sarcina celui ales.

Preotul va predica regulat la toate serviciile divine, va catehiza la școlile primare din loc, fără nici o altă remunerație din partea parohiei

Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurenți se cere calificarea regulamentară, conform concluziului Nr. 84—1910.

Reflectanții la acest post se vor prezenta în cutare Duminică sau sârbătoare în capela din Lovrin spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii; iar cererile însoțite de anexele necesare, — adresate Consiliului parohial din Lovrin, — le vor înainta în termenul concursual, oficiului protopopesc din Banat-Comloș.

Cei din altă dieceză vor cere prealabil binecuvântarea Prea Sf. Sale D-lui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Lovrin, din ședința Consiliului parohial ținută la 25 Martie 1928.

Valeriu Ionescu

adm. parohial, preș.

Ureche Savu

notarul Cons. parohial

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Ciocoianu, protopop.

□

3—3

Pentru împlinirea parohiei atrela din Pecica (jud. Arad) care este de clasa primă și se estinde dela Nr. 1051—1707 și casele nouă nenumerate din colonia, ce se întinde în apropierea acestei parohii prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul Diecezan: Biserica și Școala.

Venitele parohiei sunt.

1. Una seste pământ arător, 2. Birul parohial în bani, 3. Stolele legale, 4. Intregirea dotației dela stat.

După satisfacerea conducătorului paroh al oficiului, va primi una din locuințele parohiale asistente în zidirile școlilor cofesionale, îndată ce aceasta va fi evocată.

Alesul va predica când va fi de serviciu, va catehiza cel puțin 12 ore la săptămână. Va suporta toate impozitele după beneficiul parohial.

Cei ce vor reflecta la parohia aceasta vor adresa rugarea de concurs cu anexele: testimoniu de calificare pentru parohii de clasa primă, cu testimoniu de 8 clase și maturitate și atestate despre serviciul prestat pe terenul bis. și școlar — către Consiliul parohial ort. rom. din Pecica și o vor trimite la Oficiul protopopesc ort. rom. din Arad, în termenul fixat de concurs.

Reflectanții au să respecte dispozițiilor cuprinse în §. 33 din 2 Rep. pentru parohii și înștiințând prealabil pre protopresbiterul concernent vor avea să se prezinte în s. bis. din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Recurentul dacă este din altă dieceză va dovedi că are consințământul P. S. Sale Episcopul diecezan.

Consiliul parohial ort. rom. din Pecica.

În înțelegere cu Traian Vaștanu m. p. protopresbiter.

□

3—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: Prefectura Județului.